

Vergaderjaar 2013–2014

33 805 IX

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2013 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2013 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) en de Nationale Schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

Deze 2^e suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2013. De begroting 2013 is de eerste begroting waar de twee begrotingshoofdstukken IXA en IXB zijn samengevoegd.

In paragraaf 2.1 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste mutaties (mutaties $\geq$ € 10 mln. voor artikel 1 t/m 10). Paragraaf 2.2 bevat per beleidsartikel een tabel *budgettaire gevolgen van beleid*. Voor de apparaatsuitgaven geldt dat de verplichtingen gelijk worden gesteld aan de kasuitgaven. Een groot deel van de apparaatsuitgaven betreft personele uitgaven. Deze zijn naar hun aard op korte termijn weinig flexibel.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een toelichting op de cijfers uit de kolom «mutaties 2^e suppletoire begroting» gegeven. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als technisch (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen) van aard zijn. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften behoeven de technische mutaties niet te worden toegelicht. Ter vergroting van de informatiewaarde is ervoor gekozen een toelichting bij de grote programmamutaties op te nemen. Mutaties in de apparaatsuitgaven worden, voor zover deze betrekking hebben op overheveling van formatieplaatsen binnen de begroting of op overheveling tussen het Ministerie van Financiën en andere departementen, niet nader toegelicht. De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Najaarsnota opgenomen.

2. Het beleid

2.1. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties

De belangrijkste mutaties ($\geq$ € 10 mln.) zijn in onderstaande tabellen samengevat en worden daarna toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het betreffende artikel.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties (x € 1.000)

	Uitgaven	Artikel
Stand begroting	10.926.599	
Stand begroting t/m ISB en NVW	15.006.609	
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) Belasting- en invorderingsrente	- 175.000	1
2) Apparaatsuitgaven Belastingdienst	- 17.299	1
3) IABF	472.000	3
4) BTW-compensatiefonds	- 234.127	6
5) Apparaat kerndepartement	- 13.452	8
6) Overige uitgaven (saldo)	2.965	
Stand 2^e suppletoire begroting 2013	15.041.696	

Toelichting

- 1) Op grond van de realisatie en het verwachte vermoedelijk beloop over 2013 wordt de raming van de belasting- en invorderingsrente met € 175 mln. bijgesteld, zowel bij de ontvangsten als de uitgaven.

- 2) De mutatie bij de apparaatsuitgaven Belastingdienst (BD) wordt grotendeels veroorzaakt door onderuitputting bij het programma intensivering toezicht en invordering (– € 20 mln.). De rest is een saldo van een aantal kleine mee- en tegenvallers en overboekingen tussen verschillende ministeries.
- 3) Alle ontvangsten van de IABF worden gebruikt om de verplichting aan ING versneld af te bouwen. Wegens hogere ontvangsten door beëindiging van de transactie, realisaties en een wijziging van de eurodollarkoers is de raming van de funding fee met € 472 mln. naar boven bijgesteld. Zie kamerbrief AGT/2013/2183N.
- 4) De mutatie bij het BTW-compensatiefonds wordt veroorzaakt door een bijstelling van de raming op grond van de realisatiecijfers van de Belastingdienst.
- 5) De mutatie van 13 mln. bij het apparaat van het kerndepartement is het saldo van een opwaartse bijstelling bij de personele uitgaven (+ € 2,1 mln.) en een neerwaartse bijstelling bij de materiële uitgaven (– € 15,5 mln.). Bij de neerwaartse bijstelling is er enerzijds sprake van vertraging naar 2014 bij ICT-projecten met een technische oorzaak, anderzijds wordt vooruitgelopen op het invullen van taakstellingen.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties (x € 1.000)

	Ontvangsten	Artikel
Stand begroting	126.872.143	
Stand begroting t/m ISB en NVW	121.639.481	
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) Belasting- en invorderingsrente	– 175.000	1
2) Boedeluitkering IJsland	77.107	2
3) Overige ontvangsten FM	42.332	2
4) Dividend Staatsdeelnemingen	334.852	3
5) Dividend financiële instellingen	94.400	3
6) Winstafdracht DNB	22.523	3
7) IABF	472.000	3
8) Premies EKV	46.000	5
9) Schaderestituties EKV	27.700	5
10) BTW-compensatiefonds	– 234.127	6
11) Overige ontvangsten (saldo)	– 2.735.084	
Stand 2^e suppletoire begroting 2013	119.612.184	

Toelichting

- 1) Op grond van de realisatie en het verwachte vermoedelijk beloop over 2013 wordt de raming van de belasting- en invorderingsrente met € 175 mln. neerwaarts bijgesteld, zowel bij de ontvangsten als de uitgaven.
- 2) Uit de boedel van het failliete Landsbanki heeft Nederland de vierde boedeluitkering ontvangen. Het aandeel van de Staat bedraagt ruim € 77 mln.
- 3) Deze mutatie wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door het ontvangen van het Nederlandse aandeel uit de boedel van de Bank Nederlandse Antillen (BNA) (– € 38,7 mln.).
- 4) De dividendontvangsten van de staatsdeelnemingen zijn hoger dan geraamd. Deze meevaller wordt voornamelijk veroorzaakt door hoger dan geraamde dividenden bij Gasunie, NS, UCN en Schiphol.
- 5) In 2013 is er van ABN AMRO in totaal € 400 mln. dividend ontvangen, € 250 mln. als slotdividend over boekjaar 2012 en € 150 mln. als interimdividend over 2013. ASR heeft € 88,4 mln. uitgekeerd als slotdividend over boekjaar 2012. Hierdoor is een meevaller ontstaan van € 94,4 mln.

- 6) Betreft een bijstelling op basis van de gerealiseerde winstafracht van DNB.
- 7) De hogere ontvangsten voor de IABF hebben twee oorzaken: naar aanleiding van een wijziging in de eurodollarkoers en de realisaties van dit jaar zijn de portefeuilleontvangsten en de overige fees bijgesteld. De overeenkomst over de transactie met ING heeft een aantal gevolgen voor de begroting 2013; deze worden in deze tweede suppletoire begroting verwerkt. Zie kamerbrief AGT/2013/2183N.
- 8) Door een aantal omvangrijke transacties zijn de premieontvangsten in het kader van de Exportkredietverzekering hoger dan verwacht, waardoor de raming voor de premieontvangsten naar boven is bijgesteld.
- 9) Er hebben bij de Exportkredietverzekering meer schaderestituties plaatsgevonden dan verwacht, dit wordt veroorzaakt door hogere schaderestituties via de Club van Parijs en door hoger dan geraamde betalingen door private debiteuren.
- 10) De mutatie bij het BTW-compensatiefonds wordt veroorzaakt door een bijstelling van de raming op grond van de realisatiecijfers van de Belastingdienst.

2.1.2 Overzicht belangrijkste mutaties in de rentekosten

In de onderstaande tabel worden de mutaties in de netto rentekosten gepresenteerd. Er is een verdeling gemaakt naar achterliggende oorzaak.

Tabel: Overzicht mutaties in de netto rentekosten (x € 1 mln.)

	2013
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2013	9.605
Stand 1^e Suppletoire begroting 2013	9.267
1. Renteswaps	- 111
2. Bijstelling kassaldo	0
3. Bijstelling rekenrente	- 94
4. Effect van schulduitgifte	- 54
5. Bijstelling rentekosten interne schuldverhoudingen	7
Stand 2^e Suppletoire begroting 2013	9.015

Toelichting

Hieronder worden de verschillende mutaties kort toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de afzonderlijke artikelen en de toelichtingen onder de tabellen budgettaire gevolgen van beleid.

- 1) Renteswaps worden afgesloten om het renterisico van de staatsschuld te sturen. Een renteswap is een overeenkomst tussen twee partijen waarmee gedurende de looptijd van de swap een vaste rente wordt geruild tegen een variabele rente. Als gevolg van verschillen tussen de rente die wordt betaald en de rente die wordt ontvangen, ontstaan netto rentebaten of -lasten. De nieuw afgesloten swaps leiden per saldo tot een meevaller in de rentekosten.
- 2) Mutaties in de raming van het kassaldo van het lopend jaar worden opgevangen op de geldmarkt (via kortlopende leningen, zoals bijvoorbeeld schatkistpapier). Omdat de korte rekenrente nagenoeg gelijk aan nul is hebben wijzigingen in de raming van het kassaldo geen invloed op de rentekosten voor 2013.
- 3) Een verandering in de rekenrente leidt tot wijziging van de geraamde rentekosten. De rekenrente zijn na de eerste suppletoire begroting neerwaarts bijgesteld. Dit geeft lagere rentelasten voor het deel van de schuld dat in 2013 nog gefinancierd moet worden.

- 4) Deze rubriek bevat de effecten van de uitgifte van schuld. De raming van de rentelasten in een lopend jaar bestaat uit rentelasten van al uitgegeven leningen (realisaties) en uit een raming van de rentelasten van leningen die nog uitgegeven gaan worden. In de loop van het jaar wordt een steeds groter deel bepaald door de realisaties. Omdat de gerealiseerde rentetarieven gemiddeld lager zijn geweest dan de geraamde tarieven (gelijk aan de CPB-rekenrentes) is de raming voor de rentelasten neerwaarts bijgesteld.
- 5) De rentekosten vanwege interne schuldverhoudingen zijn licht gestegen. Dit komt met name doordat het totaal aan uitstaande deposito's van deelnemers aan schatkistbankieren is gestegen, waardoor het Rijk meer rente betaalt. Tegelijkertijd is de raming van de te ontvangen rente door sociale fondsen licht gestegen, omdat het rekening-courantsaldo van de sociale fondsen meer negatief wordt geraamd. Netto zorgt dit voor iets hogere geraamde rente-uitgaven.

2.2 De beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 1 Belastingen (bedragen x € 1.000)

Algemene beleidsdoelstelling: Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. Solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgen er voor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance).	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of -) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	3.244.427	3.404.813		3.212.514
Uitgaven (1) + (2)	3.244.427	3.404.813		3.212.514
(1) Programma-uitgaven	491.714	441.714	- 175.000	266.714
Waarvan:				
waarvan juridisch verplicht				100%
Rente				
Belasting- en invorderingsrente	485.800	435.800	- 175.000	260.800
Rentevergoeding depotstelsel	0			
Bekostiging	5.914	5.914	0	5.914
Proceskosten	3.536	3.536	0	3.536
Overige programma-uitgaven	2.378	2.378	0	2.378
(2) Apparaatsuitgaven	2.752.713	2.963.099	- 17.299	2.945.800
Personele uitgaven	2.005.831	2.143.944	- 17.927	2.126.017
waarvan: Eigen personeel	1.889.439	1.990.052	- 69.939	1.920.113
waarvan: Inhuur externen	116.392	153.892	52.012	205.904
Materiële uitgaven	746.882	819.155	628	819.783
waarvan: ICT	170.572	200.272	25.000	225.272
waarvan: Bijdrage SSO's	195.427	200.427	28.000	228.427
Ontvangsten (3) + (4)	119.063.575	112.168.454	- 2.913.399	109.255.055
(3) Programma-ontvangsten	119.043.603	112.148.482	- 2.916.399	109.232.083
Waarvan:				
Belastingontvangsten	118.211.450	111.356.329	- 2.746.399	108.609.930
Rente				
Belasting- en invorderingsrente	497.000	447.000	- 175.000	272.000
Boetes en schikkingen				
Ontvangsten boetes en schikkingen	147.877	147.877	5.000	152.877
Bekostiging				
Kosten vervolging	187.276	197.276	0	197.276
(4) Apparaatsontvangsten	19.972	19.972	3.000	22.972

Artikel 1 Belastingen

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Belasting- en invorderingsrente (– € 175 mln.)

De raming van de belasting- en invorderingsrente is zowel aan de uitgaven- als aan de ontvangstenkant met € 175 mln. naar beneden bijgesteld. Deze mutatie ziet voor het grootste deel (c.a. € 150 mln.) op een technische verdeling van een in het verleden gesaldeerde mutatie naar respectievelijk de uitgaven- en ontvangstenkant.

Apparaatsuitgaven (– € 23,3 mln.)

In het regeerakkoord zijn middelen toegekend voor de maatregel intensivering toezicht en invordering. De uitbreiding van de benodigde capaciteit ten behoeve van de intensivering, wordt met een oploop gedurende het jaar gerealiseerd. Hierdoor is in 2013 € 20 mln. minder benodigd.

Het overige bedrag (€ 3,3 mln.) betreft het saldo van een aantal kleine mee- en tegenvallers en overboekingen tussen verschillende ministeries.

Ontvangsten

Belastingontvangsten (– € 2.746,4 mln.)

In de Najaarsnota 2013 worden de mutaties van de belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Aansluittabel art. 1	Stand ontwerp- begroting (NvW) 2013 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting (2)	Stand 1ste suppletoire begroting (3)=(1+2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (4)	Stand 2e supple- toire begroting (5)=(3+4)
Totaal belastingontvangsten	140.240.234	– 6.538.609	133.701.625	– 2.898.716	130.802.909
–/– Afdracht Gemeentefonds	17.963.120	– 73.855	17.889.265	56.574	17.945.839
–/– Afdracht Provinciefonds	1.138.214	389.678	1.527.892	25.167	1.553.059
–/– Afdracht BTW-Compensatiefonds	2.895.357	– 1.230	2.894.127	– 234.127	2.660.000
–/– Afdracht BES-fonds	32.093	1.919	34.012	69	34.081
Belastingontvangsten IX	118.211.450	– 6.855.121	111.356.329	– 2.746.399	108.609.930

Belasting- en invorderingsrente (– € 175 mln.)

De raming van de belasting- en invorderingsrente is zowel aan de uitgaven- als aan de ontvangstenkant met € 175 mln. naar beneden bijgesteld. Deze mutatie ziet voor het grootste deel (c.a. € 150 mln.) op een technische verdeling van een in het verleden gesaldeerde mutatie naar respectievelijk de uitgaven- en ontvangstenkant.

Ontvangsten boetes en schikkingen (+ € 5 mln.)

Ten opzichte van de huidige realisatie en het vermoedelijk beloop over 2013 moet de raming met € 5 mln. worden bijgesteld.

Apparaatsontvangsten (+ € 3 mln.)

De apparaatsontvangsten vloeien voort uit werkzaamheden voor derden.
De gerealiseerde ontvangsten zijn € 3 mln. hoger dan de huidige raming.
Hiertegenover staan hogere apparaatsuitgaven.

Artikel 2 Financiële Markten

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 2 Financiële Markten (bedragen x € 1.000)

Algemene beleidsdoelstelling: Randvoorwaarden te creëren die een integer en stabiel systeem bevorderen en er toe bijdragen dat de activiteiten van financiële instellingen gericht zijn op het leveren van betrouwbare dienstverlening aan burgers en bedrijven met acceptabele en transparante risico's, waarbij de kosten van overmatig risicovol gedrag niet worden afgewenteld op de belastingbetaler	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of -) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	59.938	60.881	- 6.145.197	- 6.084.316
waarvan garantieverplichtingen				
Garantie kredietfaciliteit AFM			- 6.147.182	- 6.147.182
Garantieregeling bancaire leningen				
Garantie en waarborg NWB				
Uitgaven	59.538	60.881	1.985	62.866
<i>waarvan juridisch verplicht</i>				100%
Subsidies	1.353	3.068	900	3.968
Geldmuseum	530	1.685	0	1.685
CDFD	823	1.383	900	2.283
Bekostiging	14.800	15.250	- 2.235	13.015
Rechtspraak Financiële Markten	1.100	1.250	0	1.250
Muntcirculatie	13.385	13.385	- 1.885	11.500
Afname munten in circulatie		0	0	
Overig	315	615	- 350	265
Opdrachten	255	1.132	150	1.282
Wijzer in geldzaken	255	1.132	150	1.282
			0	
Bijdrage aan ZBO's en RWT's	43.130	41.031	3.170	44.201
Bijdrage toezicht AFM	25.749	17.168	3.332	20.500
Bijdrage toezicht DNB	17.381	23.863	- 162	23.701
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties				
Caribbean Financial Action Taskforce	20	20	0	20
IASB	380	380	0	380
			0	
Ontvangsten	176.748	169.525	122.878	292.403
Garanties	169.371	161.348	3.623	164.971
feeopbrengsten gar. banc. leningen	169.371	161.348	3.623	164.971
Leningen				
terugontv. voorfinanciering DNB (DGS)		0	77.107	77.107
ontvangsten IJsland				
Bekostiging	5.184	5.184	- 184	5.000
ontvangsten muntwezen	5.184	5.184	- 184	5.000
toename munten in circulatie			0	
			0	
Overig	2.193	2.993	42.332	45.325

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Garantie bancaire leningen (– € 6,1 mld.)

Als onderdeel van de exit-strategie wordt sinds 1 januari 2011 aan banken die onder de garantieregeling leningen hadden uitgegeven de mogelijkheid geboden gegarandeerde leningen terug te kopen. ABN AMRO, NIBC, Achmea, leaseplan en ING hebben vervroegd een deel van hun lening afgelost. Onder andere hierdoor en door aflopende garanties is de garantielening bancaire leningen afgenomen met € 6,1 miljard.

CDFD (+ € 0,9 mln.)

Onderdeel van de post CDFD is de instelling van een Centrale Examenbank (CE) voor het toetsen van vakbekwaamheid van financiële dienstverleners. In de eerste suppletoire begroting was daarvoor € 500.000 gereserveerd. Met het oog op een zorgvuldige invoering per 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën de noodzakelijke voorbereidingen getroffen, waaronder aanbestedingen van de examenafnamesoftware en van een basisset met examenvragen. Hierdoor werd duidelijk dat de raming van de totale projectkosten in 2013 moest worden opgehoogd naar ca. € 1,4 mln. Dit brengt een extra reservering met zich mee van € 900.000.

Muntcirculatie (– € 1,9 mln.)

Vanwege een beperkte vraag naar circulatiemunten en bijzondere euromunten zijn de uitgaven voor grondstoffen kleiner dan begroot.

Overig (– € 0,4 mln.)

De post «Overig» betreft de monitoring commissies en de commissie Wijffels. Besloten is de werkzaamheden van de monitoring commissies af te ronden, waardoor de uitgaven dit jaar lager zullen uitvallen dan aanvankelijk was voorzien. De commissie Wijffels heeft haar werkzaamheden inmiddels afgerond. Ook hier vielen de uitgaven lager uit dan begroot.

Ontvangsten

Feeopbrengsten garantie bancaire lening (+ € 3,6 mln.)

Door het vervroegd aflossen van de garantie bancaire lening wordt er in 2013 meer fee ontvangen dan geraamd. Voor deze transactie is een closing out fee betaald aan de staat ter compensatie van de naar beneden bijgestelde meerjarige premie-inkomsten.

Ontvangsten IJsland (+ € 77,1 mln.)

Uit de boedel van het failliete Landsbanki heeft Nederland de vierde uitkering ontvangen. Het aandeel van de Staat in de meest recente uitkering bedraagt ruim € 77 mln. Dit brengt de stand van de totale ontvangst op circa € 811 mln. van het totale in 2008/2009 uitgekeerde bedrag van € 1,428 mld.

Ontvangsten muntwezen (– € 0,2 mln.)

Er zijn minder bijzondere munten afgenomen dan is geraamd.

Overig (+ € 42,3 mln.)

Deze mutatie wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door het ontvangen van het Nederlandse aandeel uit de boedel van de Bank Nederlandse Antillen (BNA). Bij de staatkundige hervormingen (10-10-10) was afgesproken dat Nederland uit de boedel van de BNA (€ 38,7 mln.) zou ontvangen. Het overige deel van de mutatie € 3,6 mln. wordt veroorzaakt door een technische mutatie van «bijdrage toezicht AFM» aan zowel de uitgaven als de ontvangstenkant.

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek private sector

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek private sector (bedragen x € 1.000)

Algemene beleidsdoelstelling: optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen. In het bijzonder bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiële activa van de Staat.	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of –) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	336.637	14.835.024	– 78.989	14.756.035
waarvan betalingsverplichting:				
Overbruggingskrediet SNS		1.100.000	0	1.100.000
Kapitaalinjectie SNS		2.700.000	0	2.700.000
waarvan garantieverplichting:				
Garantie DNB		5.700.000	0	5.700.000
Garantie SNS		5.000.000	0	5.000.000
Uitgaven	1.994.237	5.715.624	471.998	6.187.622
<i>waarvan juridisch verplicht</i>				100%
Vermogensverschaffing	0	3.800.000	0	3.800.000
Kapitaaluitbreiding TenneT				
Uitkering superdividend NS				
Tweede herkapitalisatie ABN AMRO				
Kapitaalstorting couponbetaling MCN				
overbruggingskrediet SNS		1.100.000	0	1.100.000
kapitaalinjectie SNS		2.700.000	0	2.700.000
Bekostiging/bijdrage				
PPS				
Bijdrage aan RWT	5.019	5.310	– 52	5.258
NLFI (voorheen STAK)	5.019	5.310	– 52	5.258
Lening	1.979.000	1.888.000	472.000	2.360.000
Management fee IABF	31.000	29.000	– 3.000	26.000
Funding fee IABF	1.948.000	1.859.000	475.000	2.334.000
Garantie	5.400	6.000	– 500	5.500
Regeling BF	600	600	– 500	100
Dotatie begrotingsreserve TenneT	4.800	4.800	0	4.800
Uitbetalingen garanties en vrijwarings verkoop deelnemingen		600	0	600
Opdrachten	4.818	16.314	550	16.864
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	4.818	16.314	550	16.864
Ontvangsten	5.027.343	6.197.126	923.994	7.121.120
Vermogensonttrekking				
Opbrengst onttrekking vermogenstitels	0			
Dividend staatsdeelnemingen	259.322	271.122	334.852	605.974
Winstafdracht DNB	1.139.366	1.952.249	22.523	1.974.772
<i>waarvan SMP-Griekenland</i>	<i>278.000</i>	<i>137.000</i>	<i>26.852</i>	<i>163.852</i>
<i>waarvan investeringsportefeuille DNB</i>	<i>73.000</i>	<i>48.000</i>	<i>– 4.119</i>	<i>43.881</i>
Afdrachten Holland Casino	0	0		
Afdrachten Staatsloterij	96.000	88.000	0	88.000
Opbrengst verkoop vermogenstitels		132.000	– 59	131.941
Dividend financiële instellingen	394.000	394.000	94.400	488.400
Havenbedrijf Rotterdam Rijksbijdrage Landwinning	0	295.482	0	295.482

Algemene beleidsdoelstelling: optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen. In het bijzonder bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiële activa van de Staat.	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of –) NJN 2013	Stand NJN 2013
Bijdrage aan RWT				
NLFI (voorheen STAK)	4.300	4.153	0	4.153
Leningen				
Verwachte portefeuille ontvangsten IABF	1.749.000	1.668.000	96.000	1.764.000
Garantie fee IABF	67.000	64.000	– 6.000	58.000
Additionele fee IABF	43.000	41.000	– 4.000	37.000
Additionele garantie fee IABF	101.000	97.000	192.000	289.000
Verhandelbaarheidsfee IABF	19.000	18.000	0	18.000
Afkoop garantiefee IABF	0	0	194.000	194.000
Rente en aflossing div. leningen				
Aflossing kapitaalversterkingen ING, Aegon en SNS Reaal	750.000	750.000	0	750.000
Couponbetaling en/of boetebetaling kapitaalversterking ING, Aegon en SNS Reaal	375.000	375.000	0	375.000
Renteontvangsten Mandatory Convertible Note				
Renteontvangsten SNS krediet		6.765	0	6.765
Garantie				
Regeling BF		0	278	278
Premie-ontvangsten garantie Tennet	4.800	4.800	0	4.800
Premie-inkomsten Capital Relief Instrument				
Premie-inkomsten counter indemnity	25.555	25.555	0	25.555
Opdrachten				
Terug te vorderen uitvoeringskosten staatsdeelnemingen		10.000	0	10.000

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Uitgavenmutaties IABF (+ € 472,0 mln.)

Alle ontvangsten van de IABF worden gebruikt om de verplichting aan ING versneld af te bouwen. Wegens hogere ontvangsten door beëindiging van de transactie, realisaties en een wijziging van de eurodollarkoers is de raming van de funding fee met € 472 mln. naar boven bijgesteld. Tevens vindt er een verrekening plaats van door ING vooruitbetaalde fees over de periode na de afwikkeling van de IABF. Deze extra uitgaven van € 20 mln. zijn meegenomen in de raming van de funding fee. Zie voor verdere toelichting de ontvangsten IABF.

Regeling BF (– € 0,5 mln.)

De regeling wordt afgebouwd. In 2013 hebben zich tot op heden geen schades voorgedaan.

Uitvoeringskosten deelnemingen (+ € 0,6 mln.)

De uitvoeringskosten van de staatsdeelnemingen vallen hoger uit dan geraamd. De kosten voor de inhuur van extern advies voor de privatiseringstrajecten zijn hoger dan geraamd.

Ontvangsten

Dividend staatsdeelnemingen (+ € 334,9 mln.)

De dividendontvangsten van de staatsdeelnemingen zijn hoger dan geraamd. Deze meevaller wordt voornamelijk veroorzaakt door hoger dan geraamde dividenden bij Gasunie, NS, UCN en Schiphol.

Winstafdracht DNB (+ € 22,5 mln.)

Betreft een bijstelling op basis van de gerealiseerde winstafdracht van DNB.

Dividend financiële instellingen (+ € 94,4 mln.)

In 2013 is er van ABN AMRO in totaal € 400 mln. dividend ontvangen, € 250 mln. als slotdividend over boekjaar 2012 en € 150 mln. als interimdividend over 2013. ASR heeft € 88,4 mln. uitgekeerd als slotdividend over boekjaar 2012. Hierdoor is een meevaller ontstaan van € 94,4 mln.

Ontvangstenmutaties IABF (+ € 472,0 mln.)

De hogere ontvangsten voor de IABF hebben twee oorzaken:

- 1) Naar aanleiding van een wijziging in de eurodollarkoers en de realisaties van dit jaar zijn de portefeuille ontvangsten en de overige fees in totaal met € 77 mln. naar boven bijgesteld.
- 2) De overeenkomst over de beëindiging van de transactie met ING heeft een aantal gevolgen voor de begroting van 2013. In 2013 wordt € 395 mln. aan extra fees ontvangen, dit is inclusief afhandeling van de garantie fees en een extra betaling. (zie ook kamerbrief AGT/2013/2183N)

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 4 Internationale Financiële Betrekkingen (bedragen x € 1.000)

Algemene beleidsdoelstelling: Een bijdrage leveren aan een gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of -) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	434.005	434.005	- 48.141.770	- 47.707.765
waarvan garantieverplichtingen:				
Deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen				
Garantie aan DNB inzake IMF deelname				
Garantie DNB inzake BIS	113.445	113.445		113.445
EIB				
Kredieten EU-betalingsbalanssteun				
EFSF ¹		0	- 48.141.770	- 48.141.770
EFSM				
ESM				
Uitgaven	2.449.757	2.599.757		2.599.757
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>				100%
Deelname aan internationale instellingen	2.310.716	2.460.716		2.460.716
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	33.054	183.054	0	183.054
EFSF				
ESM	1.829.440	1.829.440	0	1.829.440
EIB	448.222	448.222	0	448.222
Bijdrage uit inkomen Griekse obligaties	139.041	139.041	0	139.041
Uitkering aan Griekenland	139.041	139.041	0	139.041
Ontvangsten	32.394	32.394	1.792	34.186
Deelname aan internationale instellingen	8.480	8.480	0	8.480
Ontvangsten IFI's	8.480	8.480	0	8.480
Lening	23.914	23.914	1.792	25.706
Aflossing lening Griekenland				
Rente ontvangsten lening Griekenland	23.914	23.914	1.792	25.706
Service fee ontvangsten lening Griekenland				

Toelichting

Verplichtingen (– € 48,14 mld.)

Het tijdelijke noodfonds EFSF gaat sinds juli 2013 geen nieuwe leningen-programma's meer aan. Hierop is besloten om het garantieplafond neerwaarts bij te stellen tot de benodigde geraamde garanties aan het EFSF voor de huidige programma's van Ierland, Portugal en Griekenland en de benodigde geraamde garantie voor het aanhouden van de kasreserve van het EFSF

Ontvangsten

Rente ontvangsten lening Griekenland (+ € 1,8 mln.)

Door een hogere rente dan de geraamde CPB rekenrente zijn de ontvangsten op de Griekse lening hoger uitgevallen.

Artikel 5 Exportkrediet- en investeringsverzekering

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 5 Exportkrediet- en investeringsverzekering (bedragen x € 1.000)

Algemene beleidsdoelstelling: Het bieden van mogelijkheden voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en investeringen in het buitenland, in aanvulling op de markt, en het creëren en handhaven van een gelijkwaardig speelveld voor bedrijven op dit vlak	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of –) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	10.616.386	10.616.386	0	10.616.386
waarvan garantieverplichtingen:				
Reguliere EKV				
Investeringsverzekeringen				
MIGA				
Omzetpolissen				
Uitgaven	113.106	113.106	0	113.106
waarvan juridisch verplicht				100%
Exportkredietverzekering				
Schade-uitkering EKV	100.000	100.000	0	100.000
Schade-uitkering investeringsverzekeringen	500	500	0	500
Schade-uitkering MIGA				
Schade-uitkering Omzetpolissen				
Uitgaven Seno-Gom				
Opdrachten				
Kostenvergoeding Atradius DSB	12.606	12.606	0	12.606
Ontvangsten	128.550	142.550	73.700	216.250
Premies EKV	40.000	54.000	46.000	100.000
Premies investeringsverzekeringen	1.250	1.250	0	1.250
Premies omzetpolissen				
Schaderestituties EKV	52.300	52.300	27.700	80.000
Ontvangsten Seno-Gom	34.500	34.500	0	34.500
Overige ontvangsten	500	500	0	500

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Ontvangsten

Premies EKV (+ € 46 mln.)

Door een aantal omvangrijke transacties zijn de premieontvangsten in het kader van de Exportkredietverzekering hoger dan verwacht, waardoor de raming voor de premieontvangsten naar boven is bijgesteld. Deels is deze raminggebaseerd op transacties die nog in voorbereiding zijn en naar verwachting in 2013 gerealiseerd zullen worden. Er zijn drie relatief grote verzekeringspolissen uitgereikt, waarbij de maximale schadevergoeding € 200 mln. of hoger bedroeg, op debiteuren in Duitsland, Indonesië en Japan. Het gaat om de ICT sector (een innovatieve chipmachine van ASML), de scheepsbouwsector (een technisch hoogwaardig schip van Damen) en de watersector (bagger- en installatiewerkzaamheden door Van Oord en Heerema Marine Contractors voor transport van LNG als alternatief voor kernenergie). Meer specifieke informatie over de afgegeven polissen in 2013, kan worden teruggevonden op de website van Atradius DSB¹.

Schaderestituties EKV (+ € 27,7 mln.)

Er hebben meer schaderestituties plaatsgevonden dan verwacht, dit wordt veroorzaakt door hogere schaderestituties via de Club van Parijs en door hoger dan geraamde betalingen door private debiteuren.

Artikel 6 BTW-Compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 6 BTW-compensatiefonds

Gemeenten, provincies en Wgr-plusregio's hebben de mogelijkheid een evenwichtige keuze te maken tussen in- en uitbesteding. De btw speelt hierin geen rol.	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of -) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	2.895.357	2.894.127		2.660.000
Uitgaven	2.895.357	2.894.127	- 234.127	2.660.000
<i>waarvan juridisch verplicht</i>				100%
Instrument: Btw-compensatieregeling				
w.v. bijdragen aan gemeenten en kaderwetgebieden	2.561.662	2.561.336	- 207.118	2.354.218
w.v. bijdragen aan provincies	333.695	332.791	- 27.009	305.782
Ontvangsten	2.895.357	2.894.127		2.660.000

Toelichting

Verplichtingen en Uitgaven en Ontvangsten

Bijdrage aan gemeenten en kaderwetgebieden (- € 207,1 mln.)

De raming is bijgesteld op grond van voorlopige realisatiecijfers van de Belastingdienst. De verwachting is dat gemeenten minder zullen declareren dan werd geraamd bij het opstellen van de ontwerpbegroting.

¹ <http://www.atradiusdutchstatebusiness.nl/publicaties/afgegevenpolissen/index.html>.

Bijdrage aan provincies (– € 27,0 mln.)

De raming is bijgesteld op grond van voorlopige realisatiecijfers van de Belastingdienst. De verwachting is dat provincies iets minder zullen declareren dan werd geraamd bij het opstellen van de ontwerpbegroting.

Artikel 7 Beheer materiële activa

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Een optimaal financieel resultaat bij het verwerven, beheren, ontwikkelen en afstoten van materiële activa van/voor het Rijk ten behoeve van de realisatie van rijksbeleidsdoelstellingen.	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of –) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	300	306		606
Uitgaven	300	306	300	606
<i>waarvan juridisch verplicht</i>				100%
Bekostiging				
Zakelijke lasten	0	0		
Opdrachten				
Onderhoud en beheerskosten RVOB	0	0		
Beheerskosten DRZ	300	306	300	606
Leningen				
Anticiperende aankopen en gebiedsontwikkeling	0	0		
Bijdrage aan baten-lastendienst				
Bijdrage aan RVOB	0	0		0
Ontvangsten	1.800	1.800	300	2.100
Bekostiging				
Zakelijke lasten	0	0		
Opdrachten				
Onderhoud en beheerskosten				
Leningen				
Anticiperende aankopen en gebiedsontwikkeling				
Programma-ontvangsten Baten-lastendiensten	1.800	1.800		2.100
Ingebruikgevingen RVOB	0	0		
Vervreemding RVOB	0	0		
Vervreemding DRZ	1.800	1.800	300	2.100

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Beheerskosten DRZ (+ € 0,3 mln.)

De uitgaven bij Domein Roerende Zaken (DRZ) vallen € 0,3 mln. hoger uit, doordat meer schadevergoeding moest worden uitgekeerd voor door het OM onterecht in beslaggenomen goederen.

Ontvangsten

Vervreemding DRZ (+ € 0,3 mln.)

De ontvangsten bij DRZ zijn € 0,3 mln. hoger door meer opbrengsten uit de verkoop van in beslaggenomen goederen.

Artikel 8 Centraal Apparaat Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid – niet beleidsartikel 8 Centraal Apparaat Kerndepartement

Op dit artikel staan alle personele en materiële uitgaven en ontvangsten van Financiën met uitzondering van de Belastingdienst (zie artikel 1) en de baten-lastendiensten DRZ en RVOB.	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of –) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	203.021	214.776	– 13.452	201.324
Uitgaven	203.021	214.776	– 13.452	201.324
<i>waarvan juridisch verplicht</i>				100%
Personeel Kerndepartement	135.877	132.777	2.079	134.856
Eigen personeel	130.914	128.536	690	129.226
Inhuur externen	4.517	3.795	1.527	5.322
Overig personeel	446	446	– 138	308
Materieel Kerndepartement	67.144	81.999	– 15.531	66.468
waarvan ICT	13.122	15.458	– 4.450	11.008
waarvan bijdrage aan SSO's	35.517	30.657	– 1.817	28.840
waarvan overig materieel	18.505	35.884	– 9.264	26.620
Ontvangsten	27.346	33.505	– 2.435	31.070

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven (– € 13,5 mln.)

Personeel Kerndepartement (+ € 2,1 mln.)

De verhoging van de personele uitgaven van € 2,1 mln. is het gevolg van de verwerking van de overkomende budgetten van de auditdienst van het Ministerie van Veiligheid en Justitie naar de Auditdienst Rijk in 2013.

Materieel Kerndepartement (– € 15,5 mln.)

Bij de materiële uitgaven zoals ICT en bijdrage aan SSO's is enerzijds sprake van vertraging naar 2014 bij ICT-projecten met technische oorzaak, anderzijds wordt vooruitgelopen op de taakstellingen. Daarnaast zijn zowel de uitgaven als de ontvangsten bij het Bureau Schade Afwikkeling verlaagd vanwege het vertrek uit het Omslagstelsel Rijkswagenpark van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) naar de Nationale Politie.

Ontvangsten (– € 2,4 mln.)

Zie onder uitgaven bij materieel kerndepartement.

Artikel 9 Algemeen

Niet in gebruik.

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid – niet beleidsartikel 10 Nominaal en Onvoorzien

Vanuit dit artikel vinden overboekingen van loon- en prijsbijstelling naar de loon- en prijsgevoelige artikelen binnen IXB plaats. Dit artikel is ook bedoeld om eventuele onzekere ontwikkelingen op de begroting op te vangen.	Stand begroting	Stand suppletoire begroting VJN	Mutaties (+ of –) NJN 2013	Stand NJN 2013
Verplichtingen	5.685	3.219	682	3.901
Uitgaven	5.685	3.219	682	3.901
Onvoorzien	3.152	3.219	682	3.901
Loonbijstelling	0	0	0	0
Prijsbijstelling	2.533	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0

2.3 De beleidartikelen van Nationale Schuld (IXA)

Artikel 11 Financiering staatsschuld

In de onderstaande tabel worden de mutaties op artikel 11 Financiering staatsschuld, dat betrekking heeft op de extern gefinancierde schuld, weergegeven. Conform Europese voorschriften (ESR 95) worden inkomsten en uitgaven voor de staatsschuld op transactiebasis begroot en verantwoord.

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11; Financiering staatsschuld (x € 1 mln.)¹

	Stand vastgestelde begroting (na NvW, amendementen en ISB)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4=2+3)
Schuldfinanciering tegen zo laag mogelijke rentekosten onder acceptabel risico voor de begroting.				
Totaal Uitgaven	42.011	40.739	– 2.391	38.348
Totaal Programma-uitgaven	41.994	40.716	– 2.390	38.326
Totaal Rentelasten	10.190	9.884	– 264	9.620
Rentelasten vaste schuld	9.966	9.765	– 200	9.565
Rentelasten vlottende schuld	224	119	– 65	54
Uitgaven voortijdige beëindiging	0	0	1	1
Aflossing vaste schuld	31.804	28.658	48	28.706
Mutatie vlottende schuld	0	2.174	– 2.174	0
Overige kosten schulduitgifte	17	22	0	22
Totaal Ontvangsten	46.106	50.110	3.279	53.389
Totaal Programma-ontvangsten	46.106	50.110	3.279	53.389
Totaal Rentebaten schuld	113	110	– 6	104
Rentebaten vaste schuld	0	0	0	0
Rentebaten vlottende schuld	113	110	– 6	104
Ontvangsten voortijdige beëindiging	0	0	0	0
Uitgifte vaste schuld	45.993	50.000	0	50.000
Mutatie vlottende schuld	0	0	3.285	3.285

¹ Als gevolg van afronding in miljoenen kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting

Verplichtingen en Uitgaven

Aflossing en uitgifte vaste schuld en mutatie vlottende schuld

De vlottende schuld zal naar verwachting toenemen met € 3,3 mld. Bij de eerste suppletoire begroting werd uitgegaan van een afname van € 2,2 mld. De mutatie wordt veroorzaakt door een hoger kastekort en een afname van gestort onderpand.

Bij het afsluiten van swapcontracten is vastgelegd dat tegenpartijen onderpand moeten storten als de swaps voor de Staat een positieve marktwaarde hebben. Dit is een éézijdige verplichting; als de swaps voor de tegenpartij een positieve marktwaarde hebben (en voor de Staat een negatieve marktwaarde) stort de Staat geen onderpand.

Er is minder onderpand gestort omdat de marktwaarde van de swapportefeuille is gedaald. Aangezien onderpand één van de financieringsbronnen van de Nederlandse Staat is, moet meer schuld papier worden uitgegeven.

De aflossing vaste schuld is bijgesteld omdat een lening vervroegd wordt afgelost. Het betreft een lease contract van een baten-lastendienst die het Agentschap uitvoert.

Rentelasten en rentebaten

De lagere rentetarieven leiden tot lagere rentelasten op de schulden, maar ook tot lagere rentebaten op de (tijdelijke) uitzettingen.

Artikel 12 Kasbeheer

In de onderstaande tabel worden de mutaties op artikel 12 Kasbeheer, dat betrekking heeft op de schuldverhouding tussen de Minister van Financiën en de instellingen die deelnemen aan schatkistbankieren, weergegeven.

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12; Kasbeheer (x € 1 mln.)¹

Het optimaliseren van het kasbeheer van het Rijk en van de instellingen die aan de schatkist gelieerd.	Stand vastgestelde begroting (na NvW, amendementen en ISB) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (2+3=4)
Totaal Uitgaven	8.246	9.867	- 1.701	8.166
Totaal Programma-uitgaven	8.246	9.867	- 1.701	8.166
Rentelasten	56	15	10	25
Verstekte leningen	1.305	1.305	193	1.498
Mutaties in rekening-courant en deposito's	6.885	8.547	- 1.908	6.639
Uitgaven bij voortijdige beëindiging	0	0	3	3
Totaal Apparaatuitgaven	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten	1.922	2.173	24	2.197
Totaal Programmaontvangsten	1.922	2.173	24	2.197
Rentebaten	528	522	3	525
Ontvangen aflossingen	1.394	1.651	- 78	1.573
Mutaties in rekening-courant en deposito's	0	0	0	0
Ontvangsten bij voortijdige beëindiging	0	0	99	99

¹ Als gevolg van afronding in miljoenen kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting

Algemeen:

De totale uitgaven en ontvangsten zijn opgebouwd uit vier onderdelen: rentelasten en rentebaten, mutaties in leningen en aflossingen, mutaties in rekening-courant en deposito's en uitgaven en ontvangsten bij vroegtijdige beëindiging van leningen.

Rentebaten en Rentelasten

Onder de rentelasten vallen de rentebetalingen aan en de renteontvangsten van de deelnemers aan het schatkistbankieren over de aangehouden middelen (in rekening-courant, leningen en deposito's). De kleine stijging van de rentelasten wordt veroorzaakt doordat er meer middelen in deposito's worden aangehouden dan ten tijde van de eerste suppletoire begroting. De hogere renteontvangsten worden veroorzaakt doordat de rekening-courantsaldi van de sociale fondsen nu meer negatief worden geraamd. Over deze hogere roodstand in de rekening-courant betalen de sociale fondsen dus meer rente.

Verstekte leningen en ontvangen aflossingen

In de tweede suppletoire begroting zijn de tot nu afgesloten en afgeloste leningen verwerkt. Het bedrag aan verstekte leningen is iets hoger dan eerder geraamd. Het bedrag aan aflossingen valt juist wat lager uit.

Mutaties in rekening-courant en deposito's

Als het saldo dat deelnemers aan schatkistbankieren aanhouden in de vorm van rekening-couranttegoeden en deposito's stijgt, dan wordt dit geboekt als ontvangst voor het Rijk. Voor 2013 wordt echter een uitgave geraamd, dus dat houdt in dat de saldi op de rekeningen-courant en deposito's dalen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de rekening-courant saldi van de sociale fondsen afnemen (meer negatief worden). Ten opzichte van de eerste suppletoire begroting wordt die afname nu nog € 1,2 mld. hoger geraamd. Daar staat tegenover dat in de tweede suppletoire begroting ook de verwachte instroom in de rekening-courant en deposito's van decentrale overheden is meegenomen. Voor 2013 wordt die instroom geraamd op € 3,1 mld. Het wetsvoorstel dat het meedoen van decentrale overheden aan schatkistbankieren regelt moet nog worden aangenomen door de Eerste Kamer. In de raming wordt er vanuit gegaan dat het wetsvoorstel eind 2013 ingaat, waardoor decentrale overheden nog in 2013 beginnen met het aanhouden van middelen op hun rekening-courant bij het Rijk.

Ontvangsten bij voortijdige beëindiging

Deze mutatie betreft de voortijdige aflossingen van leningen van een baten-lastendienst voor de afkoop van een lease contract.